

**KOMISIJA ZA RAČUNOVODSTVO I REVIZIJU
BOSNE I HERCEGOVINE**

**ISPIT ZA STJECANJE PROFESIONALNOG ZVANJA
CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
(ISPITNI TERMIN: MAJ/SVIBANJ 2025. GODINE)**

**PREDMET 5:
POSLOVNO PRAVO I POREZI**

I – TEST PITANJA

- 1. Shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima prodavac odgovara za materijalne nedostatke stvari koje je ona imala u trenutku prijelaza rizika na kupca, bez obzira na to da li mu je to bilo poznato. Shodno navedenom, smatra se da postoji materijalni nedostatak ako:**
 - a) pravo trećeg isključuje, umanjuje ili ograničava kupčevo pravo
 - b) ako stvar nema potrebna svojstva za naročitu upotrebu za koju je kupac nabavlja, a koja je bila poznata prodavcu ili mu je morala biti poznata
 - c) ako stvar nema svojstva i odlike koje su izričito ili prešutno ugovorene, odnosno propisane
 - d) kad je prodavac predao stvar koja nije saobrazna uzorku ili modelu, osim ako su uzorak ili model pokazali samo radi obavještenja
- 2. Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost u BiH, sljedeće se oslobađa od plaćanja PDV-a:**
 - a) usluge osiguranja i reosiguranja, uključujući i prateće usluge posrednika i agenata (zastupnika) u osiguranju
 - b) odobravanje i upravljanje kreditima, garancijama ili drugim oblicima kreditnog osiguranja od strane kreditora
 - c) dobra u tranzitu kroz carinsko područje Bosne i Hercegovine
 - d) ništa od navedenog
- 3. Nadzor nad obavljanjem poslova platnog prometa ovlaštenih organizacija kojima se uređuju njihovo poslovanje i nadležnost, u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjem platnom prometu, vrši:**
 - a) Ministarstvo finansija
 - b) Poreska uprava
 - c) Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge / Finansijsko-informatička agencija (FIA)
 - d) Agencija za bankarstvo i drugi kontrolni organi
- 4. Prema Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost BiH, pri vođenju knjigovodstva obveznik treba da se pridržava sljedećih računovodstvenih načela:**
 - a) subjektivnost
 - b) relevantnost
 - c) pouzdanost
 - d) forma prije suštine

5. Zakonom o porezu na dohodak uređeno je da se porez na dohodak ne plaća na:

- a) stipendije učenika i studenata na redovnom školovanju a najviše do iznosa od 75% prosječne neto plate u Republici Srpskoj odnosno Federaciji Bosne i Hercegovine, prema posljednjem objavljenom podatku nadležnog organa za statistiku
- b) otpremninu prilikom prestanka radnog odnosa isplaćenu u skladu sa propisom kojim se uređuju radni odnosi
- c) korištenje službenog vozila u privatne svrhe
- d) jednokratnu pomoć za sanaciju štete nastale kao posljedica elementarnih nepogoda koju poslodavac isplaćuje zaposlenom do visine utvrđene posebnim propisima

6. Stalno mjesto poslovanja nerezidenta je mjesto u jednom od entiteta u Bosni i Hercegovini gdje nerezident obavlja djelatnost u cijelosti ili djelomično, a podrazumijeva naročito:

- a) mjesto rukovođenja, filijalu, kancelariju, tvornicu, prodavnicu, radionicu, rudnik, izvor nafte ili gasa, kamenolom ili neko drugo mjesto eksploatacije prirodnih resursa
- b) mjesto izvođenja građevinskih, instalaterskih ili montažerskih radova, kao i mjesto instalacije ili strukture koje se koriste u istraživanju ili eksploataciji prirodnih resursa ili djelatnost nadzora u vezi sa navedenim aktivnostima
- c) mjesto obavljanja aktivnosti radi izvršenja bilo kakve djelatnosti pripremne ili pomoćne prirode za pravno lice
- d) mjesto obavljanja aktivnosti za bilo koju kombinaciju djelatnosti, s tim da je cjelokupna djelatnost koja se vrši na tom mjestu poslovanja po svojoj prirodi pripremna ili pomoćna

7. Poslove koji se odnose na sprečavanje, analiziranje, istraživanje i otkrivanje i borbu protiv pranja novca, povezanih predikatnih krivičnih djela i finansiranja terorističkih aktivnosti, promovisanje saradnje između nadležnih organa BiH, FBiH, Republike Srpske i BDBiH u oblasti sprečavanja pranja novca, povezanih predikatnih krivičnih djela, finansiranja terorističkih aktivnosti i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje, kao i na promovisanje saradnje i razmjene informacija s nadležnim organima drugih država i međunarodnih organizacija zaduženih za sprečavanje pranja novca, povezanih predikatnih krivičnih djela i finansiranja terorističkih aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, obavlja:

- a) Finansijsko-obavještajno odjeljenje
- b) Oružane snage Bosne i Hercegovine
- c) Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine
- d) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine

8. Carinska deklaracija podnosi se na jedan od sljedećih načina:

- a) u pisanoj formi
- b) elektronskom razmjenom podataka, ako to dopuštaju tehničke mogućnosti i ako upotrebu elektronskih sredstava odobri carinski organ
- c) usmeno ili drugom radnjom kojom imalac robe zahtijeva stavljanje robe u carinski postupak, ako je takva mogućnost predviđena provedbenim propisom
- d) ništa od navedenog

9. Pod komercijalnim kreditima, u smislu Zakona o deviznom poslovanju, smatraju se:

- a) svi oblici finansiranja koji u osnovi imaju komercijalne poslove (trgovina robom ili pružanje usluga) u kojima rezident nije ugovorna strana u poslu
- b) poslovi između rezidenta i nerezidenta kojima rezident uzima od nerezidenta ili daje nerezidentu zajam, u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojima se uređuju obligacioni odnosi
- c) bankarske garancije, koje banke daju u korist nerezidenta po kreditnim poslovima sa inostranstvom i kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu
- d) odgođena plaćanja odnosno plaćanja unaprijed robe i usluga kao i finansiranje od banke odgođenog plaćanja i plaćanja unaprijed

10. Ugovori koje je zaključila strana ograničeno poslovno sposobna, ili kad je pri njegovom zaključenju bilo mana u pogledu volje strana, kao i kad je to Zakonom o obligacionim odnosima ili posebnim propisom određeno nazivaju se:

- a) ništavi ugovori
- b) rušljivi ugovori
- c) zelenaški ugovori
- d) dvostrani ugovori

11. Porezni obveznik PDV-a je isporučio robu drugom poreznom obvezniku po cijeni od 10.000 KM. Cijena usluga prijevoza od prodavca do kupca iznose 1.000 KM i uključena je u cijenu robe. Na računu za isporučenu robu i usluge prijevoza, kao posebna stavka su iskazane i zatezne kamate za neblagovremeno plaćanje isporuka iz ranijih razdoblja u iznosu od 1.000 KM. Porezni obveznik treba na predmetnom poreznom računu iskazati PDV u ukupnom iznosu od:

- a) 170 KM
- b) 1.700 KM
- c) 1.870 KM
- d) 2.040 KM

12. Prema Zakonu o PDV-u u BiH, sljedeće se oporezuje PDV-om po stopi od 17%:

- a) telekomunikacijske usluge
- b) usluge izdavanja pod zakup i podzakup poslovnih objekata
- c) usluge radio i televizijskih servisa koje su komercijalnog karaktera
- d) usluge visokog obrazovanja, sukladno propisima kojima je regulirana ta oblast

13. U vezi obaveznih elemenata poreznog računa u sistemu PDV-a tačne su sljedeće tvrdnje:

- a) Naziv, adresa i identifikacijski broj za indirektno poreze obveznika koji je isporučio dobra i/ili usluge, kao i kupca dobara i/ili usluga je obavezni element poreznog računa.
- b) Datum isporuke dobara i/ili usluga nije obavezni element poreznog računa.
- c) Datum valute ili dospijeca na plaćanje računa je obavezni element poreznog računa.
- d) Potpis i pečat obveznika koji je isporučio dobra i/ili usluge nisu obavezni elementi poreznog računa.

14. Prema Zakonu o PDV-u u BiH, pružanje savjetničkih usluga nerezidentima (primateljima usluga koji nemaju svoje sjedište ili prebivalište u BiH) oporezuje se prema mjestu:

- a) davatelja usluga
- b) primatelja usluga
- c) gdje je usluga stvarno izvršena
- d) ništa od prethodno navedenog

15. Prema zakonima o porezu na dobit u BiH, porezno priznatim rashodima smatraju se:

- a) donacije, pokloni i prilozi političkim strankama i organizacijama
- b) ispravka vrijednosti pojedinačnih potraživanja od osoba kojima se istovremeno duguje
- c) novčane kazne koje izriče nadležni organ
- d) rashodi nastali na ime evidentiranja zaliha u iznosima iskazanim primjenom metode prosječne nabavne cijene

16. Prema zakonima o porezu na dobit u BiH, porezni gubici po osnovu poreza na dobit mogu se prenositi i nadoknaditi umanjnjem porezne osnovice, najdulje u periodu od:

- a) godinu dana
- b) tri godine
- c) pet godina
- d) deset godina

17. Prema propisima o oporezivanju dohotka, pri utvrđivanju oporezivog dohotka prihodi i rashodi utvrđuju se prema načelu blagajne. Iznimno, načelo blagajne ne odnosi se na:

- a) izdatke za nabavu sirovina i materijala
- b) izdatke za nabavu dugotrajne imovine
- c) izdatke za plaće (zarade) zaposlenih
- d) izdatke za obavezne doprinose vlasnika samostalne djelatnosti

18. Kod dioničkih društava, odluku o izboru vanjskog revizora donosi:

- a) Nadzorni odbor
- b) Odbor za reviziju
- c) Skupština
- d) Uprava

19. Pod manama volje koje mogu dovesti do poništenja ugovora, u smislu odredbi Zakona o obligacionim odnosima, podrazumijeva se:

- a) pravopisna greška u sadržaju ugovora
- b) prevara
- c) prijetnja
- d) zabluda koja se ne smatra bitnom

20. Ako je potraživanje društva Alfa prema društvu Beta dospjelo na plaćanje 15. januara i potraživanje društva Beta prema društvu Alfa dospjelo na plaćanje 20. aprila, a kompenzacija je izjavljena od strane društva Alfa prema društvu Beta dana 30. juna, prema Zakonu o obligacionim odnosima u BiH, smatra se da je kompenzacija nastala (nastupila):

- a) 15. januara
- b) 20. aprila
- c) 30. juna
- d) kompenzacija nije nastala dok druga strana (Beta) nije dala saglasnost na istu

II – ZADACI I ESEJI

Zadatak broj 1

Privredno društvo, koje je PDV obveznik, nabavilo je 12 istih putničkih automobila za obavljanje djelatnosti taksi prevoza. Automobili su, zajedno sa PDV-om, imali nabavnu vrijednost po 55.058 KM. Poslije 4 godine i 6 mjeseci uprava je odlučila da zbog nerentabilnosti više ne obavlja djelatnost taksi prevoza. Od kupljenih 12 automobila 4 su ostavljena za vlastite potrebe rukovodstva, dok su 8 prodana po tržišnoj cijeni za ukupan iznos od 206.469 KM.

- a) Koji iznos ulaznog poreza se treba ispraviti za putničke automobile koji su ostavljeni za potrebe društva? (7 bodova)**
- b) Koji iznos izlaznog poreza će se iskazati u fakturama za prodate automobile? (8 bodova)**

Zadatak broj 2

Društvo «A» d.o.o. u bilanci uspjeha (računu dobiti i gubitka) za period od 1.1. do 31.12. 2024. godine iskazalo je prihode u iznosu 1.100.000 KM i rashode u iznosu 1.020.000 KM.

Među rashodima iskazanim u računovodstvenim evidencijama i u bilanci uspjeha iskazani su i sljedeći rashodi čiji porezni tretman za potrebe poreznog bilanciranja treba provjeriti, te po potrebi uskladiti poreznu osnovicu u poreznoj bilanci:

- zatezne kamate za zakašnjenje plaćanja javnih prihoda	2.000 KM
- novčane kazne za privredne prestupe	2.500 KM
- rashodi koji se ne mogu povezati sa ostvarenom dobiti	7.700 KM
- umanjenje vrijednosti stalnih sredstava sa njihovom nadoknadivom vrijednosti	15.000 KM
- troškovi reprezentacije (u poslovne svrhe)	10.000 KM
- rashodi po osnovi donacija	40.000 KM
- rezerviranja za troškove sudskih sporova	50.000 KM
- vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca (koje je utuženo)	28.000 KM
- rashodi na ime zateznih kamata po osnovi dužničko-vjerovničkih odnosa između povezanih osoba	15.000 KM

Društvo «A» ima udjel od 20% u društvu «X» čije sjedište je na području BiH i to ulaganje vodi po metodi troška. Društvo «X» je za dividende svim dioničarima rasporedilo iznos od 60.000 KM. U aprilu 2024. godine društvo «X» je uplatilo društvu «A» pripadajući iznos dividende (koji odgovara postotku udjela u kapitalu od ukupnog iznosa raspoređenog za dividende).

Tokom 2024. godine, društvo «A» je naplatilo potraživanje od kupca «K» u iznosu od 10.000 KM, koje je u 2023. godini bilo otpisano (a da nije utuženo) i tretirano je kao porezno nepriznati rashod.

Stanje na kontu *Potraživanja za plaćene akontacije poreza na dobit* na dan 31.12.2024. godine iznosi 12.000 KM.

a) Sastavite (pojednostavljenu) poreznu bilancu i utvrdite koliko iznosi obračunati porez na dobit za društvo «A» za 2024. godinu. (10 bodova)

b) Utvrdite iznos poreza na dobit koji društvo «A» treba uplatiti prilikom podnošenja prijave poreza na dobit za 2024. godinu. (5 bodova)

Esej broj 1

Pojasnite osnovne karakteristike skupštine dioničkog društva u smislu Zakona o privrednim društvima (pojam, vrste skupštine, postupak sazivanja, obavještanja i rada, informisanje dioničara i djelokrug rada, postupak rada i odlučivanja).

Esej broj 2

Opišite postupak sastavljanja i podnošenja godišnjih finansijskih izvještaja u BiH (osnova za sastavljanje; potpisivanje; odgovornosti; nadležnosti i rokovi u pogledu sastavljanja, podnošenja i konačnog usvajanja finansijskih izvještaja).